

Αρ. Πρωτ.: 18119

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2007

ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΑΤΕ
ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

Κυρίες και Κύριοι,

Θα ήθελα να ξεκινούσα τη σημερινή μου ομιλία σε τόνο αισιόδοξο. Δυστυχώς – και με κίνδυνο να θεωρηθούμε οι διαδοχικοί πρόεδροι του Συνδέσμου μας τα τελευταία χρόνια μονότονοι – θα πιάσω το νήμα απ’ το σημείο που το άφησε ο φίλιτατος Μιχάλης Αλέπης στην περσινή Τακτική Γενική Συνέλευσή μας.

«Λέξεις όπως διαφάνεια, νομιμότητα, διασπορά των έργων κλπ. Αποτελούν ακόμη για εμάς και τον κλάδο γενικότερα, στόχους προς κατάκτηση, σε συνδυασμό, βέβαια, με την αναγνώριση του έργου μας και την καταξίωση» είχε πει ο Μιχάλης κλείνοντας την ομιλία του. Και παραμένουν σας διαβεβαιώνω ένα χρόνο μετά.

Ένα χρόνο, στη διάρκεια του οποίου τα προβλήματα του κατασκευαστικού κόσμου επιδεινώθηκαν και αυτό τεκμηριώνεται από τους βασικούς δείκτες των Τεχνικών Εταιρειών (σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών, αυξημένα χρέη, μειωμένη κερδοφορία κ.α.) όπως προκύπτει από τα στοιχεία των ισολογισμών των τελευταίων ετών που έχουμε στη διάθεσή μας.

Φυσικά πέραν από τα στοιχεία των ισολογισμών και τα δημοσιεύματα όλοι μας συναντάμε στην καθημερινή μας δραστηριότητα φαινόμενα εταιρειών που καταρρέουν, προβλήματα σε κοινοπραξίες κλπ. και σίγουρα πολλοί από εμάς βρίσκονται στην δραματική κατάσταση να έχουν υποθηκεύσει τα προσωπικά περιουσιακά τους στοιχεία προκειμένου να εξασφαλίσουν εγγυητικές επιστολές ή κάποια στοιχειώδη ρευστότητα για την εταιρεία τους.

Τα αίτια αυτής της εξέλιξης γνωστά σε όλους μας. Πλην, όμως, συνοπτικά και με συγκεκριμένα στοιχεία θα μου επιτρέψετε να τα επαναλάβω.

Κατ’ αρχήν είναι το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων που τα τρία τελευταία χρόνια (από το 2005) παραμένει στο 4,2% του ΑΕΠ, γεγονός που σημαίνει διαρκή μείωση των δαπανών, σε βαθμό που ευλόγως να ομιλούν κάποιοι περί καθίζησης.

Και αυτό μετά από μια μακρά περίοδο (από το 1997 ως και το 2004) που το ΠΔΕ κινήθηκε – ως ποσοστό του ΑΕΠ – μεταξύ 4,9 και 6% (ή κατά μέσο όρο στο 5,5%).

Η εντυπωσιακή μείωση σε σχέση με το παρελθόν και η τριετής πλέον στασιμότητα στον τομέα των δημοσίων επενδύσεων – και ειδικά εφέτος – δείχνει, εκτός των άλλων, αντιφατική και ως προς τον κυβερνητικό στόχο της οικονομικής πολιτικής για το 2007 περί «ενίσχυσης των επενδύσεων και του ρυθμού ανάπτυξης», όπως ισχυρίστηκε το υπουργείο Οικονομίας καταθέτοντας τον προϋπολογισμό. Και φυσικά, η υστέρηση του ΠΔΕ συνεπάγεται και μειωμένη απορροφητικότητα πόρων από την Ε.Ε., αλλά και καθυστέρηση στη δημιουργία, βελτίωση και συντήρηση των υποδομών, που, μοιραία, μεταφράζεται σε σημαντική επιβράδυνση της παραγωγικότητας της εργασίας και των ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας.

Διαπιστώσεις που κάνει και το Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών σε πρόσφατη ανάλυσή του για λογαριασμό του ΤΕΕ.

Ακόμη δυσμενέστερη εμφανίζεται η κατάσταση σε ότι αφορά το σκέλος του ΠΔΕ που χρηματοδοτείται αμιγώς από εθνικούς πόρους.

Μετά από την σταθερή άνοδο που οδήγησε από το 1,7 στο 2,8% ως ποσοστό του ΑΕΠ κατά την περίοδο 1996-2004, τα δύο προηγούμενα χρόνια υποχώρησε στο 1,4 και εφέτος στο 1,2%.

Η διαρκής αυτή συρρίκνωση είναι μια οικονομική επιλογή που πλήττει καίρια και εμφανώς τη πλειονότητα των Τεχνικών Εταιρειών της χώρας, που κατά τα άλλα αναγνωρίζεται – ακόμη και σήμερα – ως η κινητήρια δύναμη της οικονομίας.

Είναι προφανές ότι βρισκόμαστε απέναντι σε μια οικονομική επιλογή καταστροφική για τον κλάδο μας. Ιδίως για τις μεσαίες και μικρότερες επιχειρήσεις και προπαντός για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιφέρεια. Αλλά και μια επιλογή που αναδεικνύει τη διάθεση της κυβερνητικής πολιτικής για υποκατάσταση του ΠΔΕ από την εφαρμογή του θεσμού των ΣΔΙΤ στην μεγαλύτερη δυνατή κλίμακα στα έργα υποδομής. Ήδη, την περασμένη εβδομάδα δημοσιοποιήθηκε η πρώτη προκήρυξη ΣΔΙΤ, που αναφέρεται στην κατασκευή έξη Πυροσβεστικών Υπηρεσιών και ενός Πυροσβεστικού Σταθμού σε αντίστοιχες πόλεις της χώρας.

Από την ανάγνωσή της προκύπτουν σαφώς – και δυστυχώς επιβεβαιώνονται οι φόβοι μας – ότι:

- Τα έργα αυτά – κλασικά έργα του ΠΔΕ έως τώρα – απευθύνονται αποκλειστικά σε Ανώνυμες Εταιρίες Ειδικού Σκοπού, στις οποίες, εκ της φύσης και των νομοθετικών δεσμεύσεών τους, δεν είναι δυνατόν να συμμετέχουν εργοληπτικές εταιρίες και γραφεία μελετών. Με την ευρείας έκταση ομαδοποίηση έργων αφαιρείται έργο από την πλειονότητα των Τεχνικών Εταιρειών που απευθύνονται πια στις λίγες και πολύ μεγάλες εταιρείες.

- Ταυτόχρονα, στο σύνολό του ο τεχνικός κόσμος ...«υπαλληλοποιείται» προς εξυπηρέτηση των κεφαλαιούχων που θα αναλάβουν το έργο.
- Άξιο ιδιαίτερης προσοχής είναι ότι από την πρώτη προκήρυξη καθίσταται φανερό ότι η επιλογή του τελικού αναδόχου και – κυρίως – οι προδιαγραφές (νομικές, οικονομικές, κατασκευαστικές) του διαγωνισμού, θα καθοριστούν μετά την αρχική επιλογή των πέντε εταιριών που θα εξασφαλίσουν το δικαίωμα συμμετοχής στη Β' φάση !

Περνώ στο δεύτερο – κατά την άποψή μας – αίτιο της δυσμενούς εξέλιξης στην εικόνα των Τεχνικών Εταιρειών.

Και αυτό δεν είναι άλλο από την περαιτέρω ενδυνάμωση του ασφυκτικού ρόλου του τραπεζικού συστήματος στο χώρο των κατασκευών. Θα έλεγα, η γενικότερη ενδυνάμωση του ρόλου του κεφαλαίου, έναντι μιας υποβόσκουσας – πλην, όμως, σαφούς – απαξίωσης του ρόλου των φυσικών συντελεστών παραγωγής έργων. Των μηχανικών και των Τεχνικών Εταιρειών.

Οι όροι και προϋποθέσεις για τους κεφαλαιούχους και τις τράπεζες διαρκώς γίνονται – άμεσα και έμμεσα – ευνοϊκότεροι για την στροφή τους προς τα δημόσια έργα, ενώ αντίθετα δυσμενοποιούνται για το παραγωγικό τεχνικό δυναμικό.

Και για να μην θεωρηθεί ότι μιλάμε θεωρητικά με όρους καταστροφολογίας και στείρας αντιπαράθεσης θα σας επισημάνω τρία πράγματα από την διακήρυξη του πρώτου έργου ΣΔΙΤ που δημοσιεύθηκε αυτές τις μέρες. Συνοπτικά αναφέρω (στην διάθεσή σας τα πλήρη στοιχεία) τα πλέον εξόφθαλμα στοιχεία που επιβεβαιώνουν όλους τους φόβους και τις ανησυχίες μας.

Στα κριτήρια προεπιλογής των πέντε το πολύ υποψηφίων περιλαμβάνονται:

- Ελάχιστος μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών 45.000.000,00 €
- Προαπαιτήση ειδικής εμπειρίας σε ΣΔΙΤ και εμπειρίας σε άντληση δανειακών κεφαλαίων (πως αλήθεια εφόσον μιλάμε για το πρώτο ΣΔΙΤ)
- Αυξημένες απαιτήσεις σε Ιδια Κεφάλαια κλπ
- Απαιτήση κατασκευής ενός κτιρίου 15.000.000,00 την στιγμή που το έργο αφορά σε επτά κτίρια σε επτά διαφορετικές πόλεις της Ελλάδας, εμβαδού 1.000 – 1.200 μ² το καθένα από τα οποία σύμφωνα με τα τιμολόγια ΥΠΕΧΩΔΕ είναι έργο μικρών ατομικών επιχειρήσεων.

Ο Προϋπολογισμός του έργου αντιστοιχεί σε κόστος κατασκευής πάνω από 3.000 €/μ²

Ηδη νομικοί και τεχνικοί σύμβουλοι του ΣΑΤΕ μελετούν διεξοδικά τα τεύχη προκειμένου να προβούμε στις απαιτούμενες ενέργειες και πολύ φοβόμαστε ότι ο όρος «φωτογραφική διακήρυξη » δεν θα είναι δόκιμος για να περιγράψει την διαδικασία επιλογής αναδόχου.

Πιθανότατα ο κατάλληλος όρος θα είναι «απευθείας ανάθεση» ή στην καλύτερη περίπτωση «πρόσκληση απολύτως περιορισμένου και προκαθορισμένου αριθμού υποψηφίων».

Το τρίτο και ίσως το καθοριστικότερο για τη δυσμενή εξέλιξη των βασικών οικονομικών δεικτών των Τεχνικών Εταιρειών αίτιο, είναι αναμφισβήτητα η παράλογη περικοπή των τιμολογίων από το ΥΠΕΧΩΔΕ, κόντρα στην κοινή λογική, αλλά και στα όσα ισχύουν σε όλες τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ δείχνει να παραγνωρίζει την πραγματικότητα την οποία εποπτεύει, προκειμένου να αντιμετωπίσει μια πραγματικότητα που υφίσταται. Και εξηγούμε:

Βλέποντας πως το ΠΔΕ διαρκώς συρρικνώνεται από το υπουργείο Οικονομίας επιχειρεί να μεγιστοποιήσει το έργο που θα εξαγγείλει και θα εκτελέσει με τα λιγότερα χρήματα. Εκμεταλλεύεται τον κακώς εννοούμενο – πλην, όμως, αναπόφευκτο στο ιδιαίτερα δυσμενές αυτό οικονομικό περιβάλλον – ανταγωνισμό που αναπτύσσεται μεταξύ των Τεχνικών Εταιρειών και προχωρά σε μείωση των τιμολογίων, αδράχνοντας την ευκαιρία των συγκυριακών υψηλών εκπτώσεων.

Είναι προφανές ότι το ΥΠΕΧΩΔΕ διολισθαίνει από τον κυρίαρχο ρόλο του, που δεν είναι μόνο η επιδίωξη αύξησης του αριθμού των έργων που εκτελούνται στη χώρα μας, αλλά – κυρίως θα έλεγα – η ποιότητα των εκτελούμενων έργων.

Κυρίες και Κύριοι,

Συνοπτικά, ελπίζω, ωστόσο, με σαφήνεια, περιέγραψα την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει ο κλάδος μας και ταυτόχρονα τον φαύλο κύκλο στον οποίο έχει οδηγηθεί η παραγωγή δημόσιας υποδομής στη χώρα μας.

Μια κατάσταση που μας οδήγησε, από κοινού με την άλλες εργοληπτικές οργανώσεις, στην αποχή από τις δημοπρασίες στις 6 και 13 του Φεβρουαρίου, που σημείωσε καθολική επιτυχία.

Σε όλο το διάστημα από την προηγούμενη Τακτική Γενική Συνέλευσή μας έως σήμερα επιδιώξαμε να έχουμε έναν έντιμο και ξεκάθαρο διάλογο με όλους τους αρμόδιους, αλλά και με όλους τους φορείς που συμμετέχουν καθ' οιονδήποτε τρόπο στην παραγωγή των δημοσίων έργων στη χώρα μας. Οφείλω να ομολογήσω ότι κάθε άλλο παρά εύκολος αποδεικνύεται αυτός ο κατά άλλα – και τους πολλούς – εύλογος διάλογος.

Από την πλευρά του ΥΠΕΧΩΔΕ είχαμε συναντήσεις με τον υφυπουργό Θεμιστοκλή Ξανθόπουλο, σε πολύ καλό κλίμα οφείλω να ομολογήσω και υπηρεσιακούς παράγοντες, αλλά τα αποτελέσματα δεν ήταν ιδιαίτερα σημαντικά. Εδώ θέλω να επισημάνω μια σημαντική επιτυχία, την θεσμοθέτηση της ισότιμης συμμετοχής μας

σε όλα τα Τεχνικά Συμβούλια όπως επίσης και τις ευνοϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με την δυνατότητα ακύρωσης διαγωνισμών λόγω χαμηλής έκπτωσης.

Συμμετείχαμε – και προσωπικά ο υποφαινόμενος - στην Επιτροπή για τα ενιαία περιγραφικά τιμολόγια όπου δυστυχώς διαπιστώνουμε σε κάθε συνεδρίαση ότι το χάσμα μεταξύ των θέσεων μας και των θέσεων του Υπουργείου παραμένει αγεφύρωτο. Επίσης συμμετείχαμε στις Επιτροπές του υπουργείου Απασχόλησης, είχαμε ενεργή συμμετοχή στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Θα επιμείνουμε με συγκροτημένες και τεκμηριωμένες προτάσεις μας μέσα από αυτές και άλλες επιτροπές.

Επιδιώξαμε τη διεύρυνση της συνεννόησής μας με φορείς, όπως ο ΕΛΟΤ, ο Σύνδεσμος Γραφείων Μελετών κ.α., σε μια προσπάθεια αλληλοκατανόησης και διαμόρφωσης κοινών απόψεων και θέσεων.

Συνεχίσαμε τον θεσμοθετημένο διάλογο μεταξύ των εργοληπτικών οργανώσεων στο πλαίσιο της Σ.Ε.Ε.Ο. και θα επιμείνουμε σ' αυτή την κατεύθυνση.

Διερευνήσαμε νομικά το θέμα των τιμολογίων και την δυνατότητα προσφυγής στην Ε.Ε.

Διοργανώνουμε σεμινάρια για φορολογικά, ΣΔΙΤ και τρέχοντα θέματα

Αναπτύσσουμε και εκσυγχρονίζουμε την ιστοσελίδα μας ούτως ώστε να καταστεί κέντρο ενημέρωσης για τα θέματα του κλάδου αλλά και βήμα διαλόγου τόσο μεταξύ των μελών μας όσο και με άλλους φορείς και πρόσωπα που μοιράζονται αντίστοιχες με μας ανησυχίες για τον τομέα των κατασκευών

Επιδιώξαμε να αποκαταστήσουμε ένα συστηματικότερο διάλογο με το ΤΕΕ, έτσι ώστε να στρέψουμε την προσοχή του προς τα μείζονα προβλήματα της παραγωγής των δημοσίων έργων. Θα στηρίζουμε το ΤΕΕ στη διατύπωση προτάσεων.

Με αυτό το σκεπτικό, για πρώτη φορά, αποφασίσαμε να συμμετάσχουμε ενεργά στις εκλογικές διαδικασίες για την ανάδειξη νέας διοίκησης στο ΤΕΕ. Δεν επιδιώκουμε «καρέκλες», αλλά την ανάδειξη εκπροσώπων μας που θα εκφράζουν και θα προωθούν τα προβλήματα του κλάδου μας όχι κατά τρόπο συντεχνιακό, αλλά κοινωνικό και επιστημονικό.

Κυρίες και Κύριοι,

Η διασφάλιση του όγκου και προπαντός της ποιότητας των υποδομών σε μια χώρα, είναι ο κρίσιμος παράγοντας που καθορίζει το ρυθμό της περαιτέρω οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, την ποιότητα ζωής και την ευημερία των πολιτών της.

Δυστυχώς, η περικοπή του ΠΔΕ κατά την τελευταία τριετία – όπως την περιέγραψα στην αρχή αυτής της ομιλίας μου – και η μετατροπή του αποκλειστικά σε ένα

βοηθητικό εργαλείο για τις ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις και πιθανότατα ενός ταμείου στήριξης των επερχόμενων ΣΔΙΤ, στην πράξη καταργεί τη δυνατότητα αξιοποίησής του ως βασικού εργαλείου άσκησης πολιτικής στον τομέα των παραγωγικών επενδύσεων με σκοπό την ανάπτυξη της χώρας και ιδίως της περιφέρειας.

Το γεγονός ότι κάποιος αδράχνει την ευκαιρία της περικοπής του ΠΔΕ για να προωθήσουν τις ιδέες τους για παράδοση των δημόσιων έργων στις τράπεζες και γενικά όσους διαθέτουν κεφάλαια, με δυο λόγια σε όσους προσδοκούν από την παραγωγή δημόσιων έργων την μεγιστοποίηση απόδοσης των κεφαλαίων τους και μόνο, ακυρώνει στην πράξη τον κοινωνικό χαρακτήρα αυτού του εργαλείου άσκησης πολιτικής. Ταυτόχρονα, χρεώνει με τα μεγάλα ποσά, τόσο τις επόμενες γενιές των πολιτών, όσο και τις κατασκευαστικές εταιρείες, που προσπαθούν να επιβιώσουν στις συμπληγάδες του συρρικνωμένου προγράμματος έργων, του ασφυκτικού τραπεζικού κλοιού και των εξαιρετικά χαμηλών τιμολογίων.

Σε αυτό το ιδιαίτερα δυσμενές περιβάλλον καλείται ο ΣΑΤΕ να δραστηριοποιηθεί στο αμέσως επόμενο διάστημα και προς κάθε κατεύθυνση. Εμείς υποσχόμαστε ότι θα το κάνουμε. Από εσάς ζητάμε την απαραίτητη (περισσότερο από κάθε άλλη φορά τώρα) στήριξη σας.

Ζητάμε την συμμετοχή σας

- Στις ανοικτές συνεδριάσεις του Δ.Σ.
- Στις επιτροπές και τα συμβούλια που συμμετέχει ο ΣΑΤΕ
- Στα σεμινάρια και τις εκδηλώσεις που προγραμματίζουμε και γενικά την συμμετοχή και τον έλεγχο σε όλες τις δραστηριότητες του ΣΑΤΕ

Σας ευχαριστώ